

Deut. 6, 1-9 - preek - NGKE - 15-10-'17

Jaarthema 'God in ons midden': 2. Het woord voor elke dag

Code

“O Heer wij danken U van harte
voor nooddrift en voor overvloed
Waar menig mens eet 't brood der smarte
hebt Gij ons mild en wel gevoed
Doch geef dat onze ziele niet aan dit vergank'lijk leven kleve
maar alles doen wat Gij gebiedt
en eind'lijk eeuwig bij U leve.
Amen”

Heel enkel, bad mijn moeder dit gebed.
Het was een gebed op rijm, dat kon je horen.
Maar verder klonk het als geheimtaal.
Voor aan het begin van de maaltijd:
een soort toverspreuk tussen God en mijn moeder.
Daar begreep ik verder niets van:
'smart', 'nooddrift', 'vergank'lijk leve kleve'
Zo'n gebed zou zomaar niet kunnen functioneren in je dagelijkse leven,
maar gereserveerd worden voor religieuze onderonsjes.

Het wordt dan een soort code, niet alleen voor anderen,
maar ook voor ons.
Code bestemt voor onze gebeden,
voor een keer bijbellezen aan tafel,
en voor in de kerkdienst.'
Maar daarbuiten speelt het nauwelijks nog een rol.
Omdat het niet echt betekenis krijgt in je gesprek van elke dag, in je leven van elke dag.
Hoe kan code betekenis krijgen?
Kan de inhoud dan wèl een rol spelen in het leven van elke dag?

Kun je trouwens een bijbeltekst noemen die een belangrijke rol in je dagelijkse leven speelt?...

Deuteronomium

We hebben vanmorgen uit het boek [Deuteronomium](#) gelezen.
'Tweede wet'... want hier klinken voor de tweede keer de tien geboden en vele andere geboden.
Waarom?
Ik heb het al eens eerder verteld:
het boek Deuteronomium is het verslag van de toespraak van Mozes, die hij houdt,
vlak voordat het volk het beloofde land binnentrekt.
Mozes mocht niet mee, en spreekt hen nog één keer toe.
En dus hoor je in deze toespraak het allerbelangrijkste wat hij hen nog wil zeggen.
En in het gedeelte dat wij gelezen hebben beschrijft hij hoe belangrijk God is:
'*Luister Israël, de HEER onze God is de enige!*'
Er zijn geen andere goden, heel veel mensen dachten toen van wel.
Iedere god zijn eigen specialiteit.

Jaarthema 'God in ons midden': 2. Het woord voor elke dag

Ook betekent het: 'God is uniek'.

Er is geen ander zoals Hij.

Dit is een van de meest centrale zinnen uit het Joodse leven, het klinkt in iedere synagoge-dienst en bij allerlei gelegenheden:

Sjema Israel, Adonai Elo-hénoe, Adonai echád

De beginzin van het Sjema, zoals dit gebed kort is gaan heten

Ook de Heer Jezus citeert het Sjema, als hem gevraagd wordt wat het grootste gebod in de wet is.

En nu speelt het nog steeds een grote rol: nog steeds als Sjema in het Joodse geloof, en als Grote Gebod onder de christenen

In Deuteronomium volgt de conclusie daaruit.

'Als jullie straks het beloofde land binnengaan, vergeet Gods geboden dan niet, maar draag ze met je mee.

In je gedachten,

in je spreken,

en in het leven van elke dag.

M.a.w. : Gods woorden en aanwijzingen moeten geen godsdienstige code blijven.

Als je van de Heer houdt, houdt dan zijn woorden in ere.

Tefillin en Mezoëza

Wat kwam er van terecht, in de praktijk van Israël?

Nou in Israël nemen ze dat gebod nog steeds heel letterlijk.

'Prent ze uw kinderen in' (7)

Joodse kinderen leren grote gedeelten van de Torah (de vijf boeken van Mozes) uit hun hoofd.

'Spreek er steeds over'... onder orthodoxe Joden wordt veel gesproken over de wet en de uitleg ervan.

Dat is een hele traditie:

studerende mannen kun je tegen elkaar horen redeneren,

waarbij ze allerlei beroemde rabbi's citeren:

Rabban Schimon heeft gezegd..., daarna zei Rab. Eliazar enz. enz

In dat 'lernen' wordt de betekenis van het gebod steeds opnieuw besproken.

Voor orthodoxe Joden is de studie van de Tora het allerbelangrijkste.

Ook zijn er veel kleine zegeningen die bij allerlei gelegenheden uitgesproken worden:

'geprezen zij God...

Zo ga je met je gedachten steeds even naar God:

bij het eten, bij het slapengaan, bij allerlei godsdienstige plichten.

Als derde dragen ze Tefillin en bevestigen ze Mezoëza's aan hun deurposten,

kleine doosjes op arm en hoofd, en kleine (of grotere) kokers aan de deurposten.

In die doosje en kokers zitten een aantal teksten:

Het sjema en nog enkele anderen.

Steeds de teksten die herinneren aan het geboden van de Heer

en aan de plicht die niet te vergeten:

8 Draag ze als een teken om uw arm en als een band op uw voorhoofd.

9 Schrijf ze op de deurposten van uw huis en op de poorten van de stad.

Zo komen de woorden van de Heer het dagelijkse leven in,

zeker via de Mezoëza.

Iedere keer als je je huis binnengaat, hangt daar dat kokertje,

dat je doet denken aan de tekst die er in zit:

Sjema Israel... Luister...

Door de Mezoëzah aan te raken bij binnenkomst en het verlaten van de kamer, denk je aan Gods woord.

Zo komt Gods woord het dagelijkse leven binnen,
overall waar je heen gaat.

Dat kan natuurlijk een gedachteloos automatisme worden,
maar het kan je ook heel mooi bij de Heer brengen.

Als je er echt bij na blijft denken,
raakt Gods Woord verbonden met je dagelijkse leven.

Tegelteksten

Vroeger hing er in veel huizen ergens een bijbeltekst aan de muur.

Vaak een trouwtekst.

(Wie heeft er nog zoiets aan de muur?)

...

Je hebt niet alleen klassieke uitvoeringen,
maar nu ook weer behoorlijk moderne.

Als je 'm boven je deur hangt,
lijkt 't ie wel een beetje op een mezoëza.
Maar dan moet je wel omhoog kijken!

Als wij teksten mee ons leven in zouden nemen,
welke zouden dan dat zijn?

(... zijn er hier die lijfteksten hebben?)

Ik ook:

15 Dit zegt hij die hoog is en verheven, die troont in eeuwigheid– heilig is zijn naam: In hoogheid en heiligheid zal ik tronen met hen die verslagen en onaanzienlijk zijn, opdat de onaanzienlijke geest herleeft, opdat het verslagen hart tot leven komt. (Isa. 57:15 NBV)

Uit deze tekst put ik nieuw moed als ik me weer eens klein en ontoereikend voel in mijn geloof.
En dat is regelmatig zo.

Ik zie onze grote God als het ware vooroverbuigen en zijn hand naar me uitsteken.

Dat beleef ik als een hele bemoediging voor een klein mens.

Welke teksten zou je nog meer kunnen gebruiken,
want de teksten over de bevrijding uit Egypte,
die Israël gebruikt zouden nu over ónze bevrijding moeten gaan,
die van de zonden.

Zoals Joh. 3,16

16 Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. (Jn. 3:16 NBV)

Bij grote sportevenementen zie je ze nog wel eens zitten met een groot bord met daarop 'Joh. 3:16'

Dit is natuurlijk het goede nieuws in een notendop.

En zo zou je er meer kunnen hebben.

Een heel stel teksten die met je meereizen.

Bij de hand voor verschillende gelegenheden

[als je je schuldig voelt]

Rom 5:8 Maar God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren.

Of als je twijfelt of God je wel vergeeft

[Twijfel] Rom 8:32

Zal hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard,
maar hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven,
ons met hem niet alles schenken?

[Bij het sterven van een geliefde] Joh 11:25 Maar Jezus zei: 'Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft,

of als we ons klein en moedeloos voelen

[Bij moedeloosheid] 1Jo 3:1 Bedenk toch hoe groot de liefde is die de Vader ons heeft geschonken!

Wij worden kinderen van God genoemd, en dat zijn we ook. Dat de wereld ons niet kent, komt doordat de wereld hem niet kent.

En zo zou je ook zegenspreuken kunnen gebruiken op allerlei momenten.

Vader, dank u wel dat we mogen delen in de opbrengst van uw aarde.

Geprezen zij uw naam. Amen

Op deze manier neem je Gods Woord mee je leven in en wordt het daar van betekenis.

Zonder dat een bijbel open hoeft te doen.

Zonder dat het een soort religieus moment wordt

Zonder dat het code is.

Zo kun je het nooit meer vergeten.

Want stel je voor dat wij Gods Woord vergeten!

Israël heeft het beleefd, hè

dat er zelfs geen herinnering meer was aan de Torah.

Stel je dat eens voor als je de praktijk onder de Joden kent,

maar 't was echt zo

In de laatste tijd voor de ballingschap, in de tijd van koning Josia

[Lezen 2 Kron. 34, 14-33](#)

Broers en zussen,

Koester Gods woorden en neem ze mee je leven in

als dat al niet zo was.

Je zult ontdekken hoe sterk ze zijn.

hoe de Geest in de woorden meekomt.

En je je leven in een ander licht gaan zien

En je ontdekt dat als God je liefheeft,

je bergen kunt verzetten.

Amen

